

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Comisia pentru dezvoltare regională

2009/2230(INI)

4.3.2010

PROIECT DE RAPORT

>referitor la Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice și rolul
macroregiunilor în viitoarea politică de coeziune
(2009/2230(INI))

Comisia pentru dezvoltare regională

Raportor: Wojciech Michał Olejniczak

PR_INI

CUPRINS

	Pagina
PROIECT DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	7

PROIECT DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

privind Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice și rolul macroregiunilor în viitoarea politică de coeziune (2009/2230(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice (COM(2009)0248 final), precum și planul de acțiune indicativ care o însoțește,
  - având în vedere concluziile adoptate de Consiliu la 26 octombrie 2009 privind Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice,
  - având în vedere rezoluția sa din 16 noiembrie 2006 referitoare la o strategie pentru regiunea Mării Baltice în cadrul dimensiunii nordice (2006/2171(INI))¹,
  - având în vedere avizele Comitetului Economic și Social European referitoare la Comunicarea Comisiei privind Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice (ECO/261) și la „Cooperarea macroregională – Extinderea strategiei pentru Marea Baltică la alte macroregiuni din Europa” (ECO/251),
  - având în vedere avizul Comitetului Regiunilor din 21 și 22 aprilie 2009 privind „rolul colectivităților locale în noua strategie pentru regiunea Mării Baltice ”,
  - având în vedere inițiativa Comitetului Regiunilor intitulată „Cartea Albă a Comitetului Regiunilor privind guvernarea pe mai multe niveluri”, CoR 89/2009 fin,
  - având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,
  - având în vedere raportul Comisiei pentru dezvoltare regională, precum și avizele Comisiei pentru afaceri externe, ale Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară și ale Comisiei pentru transport și turism (A7-0000/2010),
- A. întrucât, din momentul extinderii Uniunii Europene în anul 2004, Marea Baltică a devenit practic o mare internă a Uniunii, fiind atât un element unificator cât și o provocare specifică, iar statele din regiunea Mării Baltice manifestă un grad mare de interdependență și se confruntă cu provocări asemănătoare;
- B. întrucât Strategia pentru regiunea Marii Baltice constituie un proiect-pilot pentru viitoarele strategii macroregionale precum bazinul Dunării, Marea Mediterană, munții Alpi sau Arcul Atlantic, iar succesul punerii în aplicare a acestei strategiei va avea o influență directă asupra implementării strategiilor viitoare;
- C. întrucât ideea creării de zone administrative, grupate în jurul unor obiective și probleme

---

¹ Texte adoptate, P6_TA(2006)0494.

de dezvoltare comune, poate contribui la creșterea eficienței politicii regionale a Uniunii Europene;

- D. întrucât pentru îmbunătățirea eficacității politicii regionale, mai ales în perspectiva reformei preconizate după anul 2013, trebuie luate toate măsurile necesare pentru sprijinirea și dezvoltarea ideii de a adopta o abordare integrată și de a elabora strategii la nivel macroregional, aplicabile în întreaga Uniune Europeană, dar a căror aplicare, însă, nu trebuie să atragă după sine o renașionalizare a politicii de coeziune,
1. salută faptul că Strategia pentru regiunea Mării Baltice, solicitată de Parlament începând cu anul 2006, a fost adoptată de Comisia Europeană și beneficiază de susținerea Consiliului European;
  2. salută în special faptul că această strategie rezultă în urma unei consultări ample a părților interesate din statele membre, nu numai a autorităților naționale, regionale și locale, dar și a mediilor academice și de afaceri, precum și a organizațiilor neguvernamentale; consideră că procesul de consultare și asociere a partenerilor încă de la începutul lucrărilor privitoare la această strategie reprezintă un factor decisiv pentru reușita acesteia;
  3. consideră că noile cadre de cooperare prevăzute de strategie, bazate pe principiile unei abordări integrate, vor deschide calea către o utilizare mai rațională și mai eficientă a surselor de finanțare destinate protecției mediului și dezvoltării în regiunea Mării Baltice, atât în ceea ce privește fondurile comunitare și bugetele naționale, cât și resursele provenite de la diverse instituții financiare;
  4. subliniază necesitatea de a realiza o evaluare a efectelor asupra mediului exercitate de gazoductul nord-european și de alte proiecte de acest gen, precum și de a se asigura că transportul maritim nu este afectat negativ de construcția de gazoducte;
  5. atrage atenția asupra importanței strategice a regiunii Mării Baltice pentru dezvoltarea proiectelor de exploatare a energiilor regenerabile precum energia eoliană sau biomasa, existente în această regiune;
  6. subliniază faptul că este necesar să se creeze o rețea de comunicații și transport (maritim, terestru și aerian) eficace și ecologică;
  7. subliniază faptul că în bazinul Mării Baltice există diferențe importante în domeniul economic și al inovației și că sunt necesare creșterea potențialului regiunilor foarte dezvoltate și reducerea inegalităților, în scopul creării unui spațiu de prosperitate comună, cu un nivel ridicat al concurenței, indispensabil în contextul îmbătrânirii populației;
  8. solicită, în cadrul Strategiei pentru regiunea Mării Baltice, reînnoirea și aprofundarea relațiilor dintre Uniunea Europeană și statele învecinate care nu sunt membre ale Uniunii, dar ale căror teritorii fac parte zonele administrative ale macroregiunii în cauză sau pe care le influențează în mod direct;
  9. solicită statelor membre și regiunilor acestora să folosească fondurile structurale prevăzute pentru perioada 2007-2013 pentru a sprijini cât mai mult posibil punerea în aplicare a

acestei strategii, fiind conștient, în același timp, de greutatea legată de modificarea programelor operaționale în cadrul perioadei de programare actuale;

10. este convins că măsurile adoptate în cadrul tuturor politicilor sectoriale cu dimensiune regională, în special politica agricolă comună, politica în domeniul pescuitului sau politica în domeniul industrial, precum și punerea în comun a tuturor resurselor disponibile axate pe obiective definite în comun pentru regiunea în cauză, reprezintă o condiție a succesului prezentei strategii și a îndeplinirii obiectivelor ambițioase din cadrul viitoarelor strategii macroregionale; în acest sens, insistă asupra unei revizuirii a politicilor din perspectiva acestor noi provocări și asupra înființării unor structuri organizaționale adecvate, la nivelul instituțiilor comunitare;
11. consideră că dimensiunea regională a acestei strategii va contribui la dezvoltarea și la concretizarea ideilor referitoare la coeziunea teritorială, pe care Tratatul de la Lisabona o pune pe aceeași treaptă cu coeziunea economică și socială;
12. salută consolidarea cooperării dintre state și regiuni la nivel macroregional, precum și elaborarea de noi strategii comune de acțiune;
13. subliniază faptul că Strategia pentru regiunea Mării Baltice trebuie văzută ca un proces ale cărui principii de acțiune și cooperare sunt supuse unei evoluții continue și că scopul principal este elaborarea unor mecanisme optime care vor putea fi aplicate viitoarelor strategii macroregionale;
14. este convins că o cooperare teritorială dezvoltată în cadrul strategiilor macroregionale poate contribui semnificativ la consolidarea procesului de integrare printr-o participare mai mare a societății civile la procesul decizional și la realizarea unor acțiuni concrete; în acest context, subliniază faptul că strategiile macroregionale ar trebui să țină seama dimensiunea socială, culturală și științifică;
15. subliniază faptul că este important să se continue promovarea dezvoltării în domeniul educației, învățământului și cercetării și încurajează o cooperare mai strânsă între statele Uniunii Europene în acest scop;
16. subliniază faptul că, având în vedere principiul subsidiarității și posibilitățile de cooperare la nivel local și regional, este deosebit de important să se creeze o structură de cooperare eficientă pe mai multe niveluri;
17. este convins că noțiunea de macroregiune prezintă un potențial enorm în ceea ce privește optimizarea răspunsurilor la provocările și la problemele dintr-o anumită regiune și exploatarea resurselor disponibile;
18. așteaptă cu mare interes rezultatele analizei primelor constatări și experiențe legate de punerea în aplicare a Strategiei pentru regiunea Mării Baltice, care vor contribui la identificarea posibilelor surse și metode de finanțare a strategiilor macroregionale și vor constitui o sursă de inspirație și un model pentru noile macroregiuni;
19. subliniază faptul că, pentru buna funcționare a viitoarelor strategii macroregionale, este

importantă rezolvarea, de către Comisie, a problemei propriilor resurse umane și financiare de care aceasta are nevoie;

20. invită Comisia, având în vedere necesitatea efectuării unei evaluări la jumătatea perioadei a punerii în aplicare a Strategiei pentru regiunea Mării Baltice, să elaboreze instrumente și să stabilească criterii concrete de evaluare a proiectelor, bazate pe indicatori care permit comparațiile;
21. solicită Comisiei, statelor membre și propriilor deputați să definească caracterul care trebuie atribuit strategiilor macroregionale și metoda adecvată de programare a acestora (ca programe separate sau programe în cadrul politicii de coeziune) și să stabilească cine va coordona punerea lor în aplicare, care va fi metoda utilizată în acest scop și din care fonduri vor fi alocate resursele necesare finanțării lor;
22. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

În secolul globalizării, al schimbărilor climatice și demografice accelerate și al unei concurențe economice agresive, este din ce în ce mai evident că problemele și provocările care apar nu cunosc granițe administrative sau politice.

Așadar, suntem puși în fața necesității de a elabora răspunsuri specifice pentru aceste provocări, la care trebuie să adaptăm instrumentele politice și financiare existente.

Exact în acest context a apărut noțiunea de macroregiune, cu sensul de zone administrative grupate în jurul unor obiective sau probleme de dezvoltare comune, cu trăsături și condiții geografice comune.

Strategia pentru regiunea Mării Baltice este prima și singura încercare de până acum de a crea o strategie de dezvoltare comună și complexă pentru acest tip de macroregiune.

După cum se precizează în Comunicarea Comisiei¹, „regiunea Mării Baltice este o regiune foarte eterogenă din punct de vedere economic, ecologic și cultural, și totuși, țările în cauză dețin multe resurse comune și se află într-o interdependență considerabilă”. Tocmai această interdependență, dar și necesitatea de a se confrunța cu provocări asemănătoare, justifică angajarea unor acțiuni comune în cadrul Strategiei pentru regiunea Mării Baltice.

Strategia a fost aprobată în urma unei largi consultări a părților interesate din statele membre, la care au participat alături de autoritățile publice și reprezentanți ai mediilor academice și de afaceri, precum și ai organizațiilor neguvernamentale. Consultarea și asocierea, încă de la început a partenerilor la lucrări și la discuțiile aferente trebuie considerată în sine un succes. În urma acestor lucrări s-a născut propunerea adoptării unei noi metode de cooperare în cadrul Uniunii Europene. Regiunile din opt state membre ale UE, dar și din state din afara Uniunii, cu o populație de aproape 100 de milioane de locuitori, pot elabora proiecte, pot stabili priorități și aplica măsuri care servesc obiectivelor lor comune. Scopul principal trebuie să fie garantarea unei protecții corespunzătoare a mediului și a unei dezvoltări economice și sociale armonioase.

Strategia se bazează pe patru piloni, care au drept scop o folosire cât mai eficientă a programelor comunitare și a politicilor naționale, și anume:

- protecția mediului,
- creșterea prosperității regiunii,
- îmbunătățirea accesibilității și atractivității,
- asigurarea siguranței și protecției în regiune.

În plus, strategia a fost împărțită în 15 domenii prioritare și au fost stabilite peste 70 de proiecte-pilot.

Punctul de plecare al strategiei a constat în proiectele și inițiativele deja dezvoltate în regiunea Mării Baltice, atât în cadrul inițiativelor Uniunii, cât și în contextul cooperării directe între statele membre din această regiune. De asemenea, aceste proiecte și inițiative au fost înscrise în cadre noi de cooperare și fundamentate pe principiul unei abordări integrate a politicii

---

¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice (COM(2009) 248 versiune finală, 10.6.2009).

practicate.

Coordonarea acțiunilor întreprinse în cadrul tuturor politicilor cu influență regională reprezintă fără îndoială, o condiție indispensabilă pentru succesul strategiei astfel elaborate , pentru că obținerea unor rezultate optime va fi posibilă numai printr-o asociere a acțiunilor și a resurselor disponibile, axate pe obiective stabilite în comun pe un teritoriu dat. Confruntarea cu provocări de tipul schimbărilor climatice va fi eficientă numai atunci când se va ține cont de alte politici care au influențe directe asupra lor (de exemplu, politica în domeniul pescuitului sau politica agricolă comună).

Strategia prevede, de asemenea, întărirea cooperării cu statele învecinate care nu sunt membre ale Uniunii, dar ale căror teritorii fac parte dintr-o zonă administrativă stabilită de o macroregiune dată sau asupra căreia exercită o influență directă. De exemplu, în contextul preocupării pentru puritatea apelor Mării Baltice, nu se poate trece cu vederea faptul că râurile unor state se varsă în această mare, chiar dacă aceste state nu au acces direct la aceasta.

Principala provocare în cazul implementării Strategiei pentru regiunea Mării Baltice constă în crearea unei structuri de cooperare adecvate, precum și a unui mod de coordonare și a unui sistem de gestionare eficiente.

Comisia Europeană ar trebui să reprezinte centrul strategic de control integrat al aplicării strategiei. Dar există temeri că, în momentul de față, Comisia nu dispune de suficiente resurse financiare și umane pentru a îndeplini cu succes această sarcină.

Cu toate acestea, sarcina implementării strategiei ar trebui preluată de statele membre. Într-adevăr, crearea unor noi structuri organizatorice și administrative nu pare indicată și nu va contribui la o mai mare eficiență.

O asemenea abordare necesită, bineînțeles, un efort organizatoric suplimentar și o cooperare extinsă între instituțiile, organizațiile și partenerii din cadrul diferitelor politici europene, naționale, regionale și locale, în conformitate cu principiul guvernantei pe mai multe niveluri, recomandat insistent de Comitetul Regiunilor¹.

În spiritul acestui principiu, sarcina punerii în aplicare a proiectelor din cadrul strategiei revine tocmai autorităților regionale, organizațiilor neguvernamentale și asociațiilor, care cunosc cel mai bine situația și posibilitățile proprii regiuni. Succesul strategiei va depinde de acțiunile lor.

În plus, pentru ca noțiunea de abordare integrată să nu fie numai o lozincă goală iar strategia să nu rămână o colecție de proiecte separate, ci să reprezinte o valoare adăugată, este absolut necesară prezentarea unor cerințe concrete de evaluare bazate pe un set de indicatori care permit comparațiile. Este important ca raportul privind punerea în aplicare a strategiei, anunțat pentru anul 2011, să prezinte un tablou real al realizărilor și dificultăților, ceea ce va permite Președinției poloneze să aducă eventuale corecturi și îmbunătățiri, acordând astfel un nou impuls strategiei pentru viitor.

În egală măsură, este necesar să se reflecteze asupra posibilității de folosire, în viitor, a experiențelor dobândite prin implementarea strategiei și mai ales dacă direcția aleasă este direcția indicată pentru evoluția politicii de coeziune și dacă tocmai în acest mod ar trebui dezvoltată cooperarea în cadrul Uniunii Europene în macroregiuni precum bazinul Dunării,

---

¹ Avizul Comitetului Regiunilor „Cartea Albă a Comitetului Regiunilor privind guvernanta pe mai multe niveluri”, CoR 89/2009 fin.

bazinul Mării Mediterane sau regiunile alpine. Organizarea de macroregiuni – zone administrative formate din regiuni grupate în jurul unor obiective sau probleme de dezvoltare comune, care au caracteristici și condiții geografice comune – reprezintă într-adevăr un mod eficient de rezolvare a provocărilor viitoarei politici de coeziune?